

RAFAKO S.A.

GRUPA PBG

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

**za okres 6 miesięcy zakończony
30 czerwca 2017 roku**

Spis treści

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego	9
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	11
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
4.1. Profesjonalny osąd	12
4.2. Niepewność szacunków	12
5. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	15
6. Zmiana szacunków	15
7. Zmiany w strukturze Spółki oraz Grupy Kapitałowej	15
8. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki	15
9. Informacje dotyczące segmentów	15
10. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	16
11. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych	18
11.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe	18
11.2. Podatek dochodowy	19
11.3. Istotne pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	21
11.4. Rzeczowe aktywa trwałe	22
11.5. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	23
11.6. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów – długoterminowe	23
11.7. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach	23
11.8. Obligacje długoterminowe	24
11.9. Inne aktywa finansowe długoterminowe	25
11.10. Zapasy	25
11.11. Odpisy aktualizujące wartość zapasów	25
11.12. Obligacje krótkoterminowe	25
11.13. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	26
11.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26
11.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe	27
11.16. Odpisy aktualizujące wartość aktywów	28
11.17. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki	28
11.17.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	28
11.17.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	29
11.17.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach	29
11.17.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach	29
11.18. Kapitał podstawowy	29
11.19. Wartość nominalna akcji	29
11.20. Prawa akcjonariuszy	29
11.21. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	30
11.22. Wypłacone dywidendy	30
11.23. Zysk/(strata) przypadające na jedną akcję	30
11.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	31
11.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania - długoterminowe	31
11.26. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe	32
12. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	33
13. Instrumenty finansowe	33
14. Kredyty i pożyczki	35
15. Instrumenty pochodne	37
16. Zarządzanie kapitałem	37
17. Rezerwy na koszty	37
17.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę budowlaną	37

17.2.	Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	38
18.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	39
19.	Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy	39
20.	Zobowiązania inwestycyjne	39
21.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	39
22.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	40
23.	Należności od jednostki powiązanej wynikające z układu	41
24.	Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej Spółki	41
25.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	42
26.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	42
27.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	43
28.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A.	43
29.	Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od dnia przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego	44
30.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	44

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku

	Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży	11.1	286 734	447 041	152 532	218 252
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		285 424	445 760	151 934	217 535
Przychody ze sprzedaży materiałów		1 310	1 281	598	717
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	11.1	(250 950)	(416 734)	(137 103)	(205 902)
Zysk /(strata) brutto ze sprzedaży		35 784	30 307	15 429	12 350
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	3 144	3 318	1 634	1 928
Koszty sprzedaży	11.1	(19 690)	(14 921)	(12 166)	(7 887)
Koszty ogólnego zarządu		(20 870)	(20 581)	(10 241)	(10 672)
Pozostałe koszty operacyjne	11.1	(2 882)	(1 942)	(1 565)	(1 537)
Zysk /(strata) z działalności operacyjnej		(4 514)	(3 819)	(6 909)	(5 818)
Przychody finansowe	11.1	305	1 680	164	1 249
Koszty finansowe	11.1	(6 676)	(2 790)	(1 441)	(1 161)
Zysk/(strata) brutto		(10 885)	(4 929)	(8 186)	(5 730)
Podatek dochodowy	11.2	(6 640)	511	(570)	995
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	11.23	(17 525)	(4 418)	(8 756)	(4 735)

Racibórz, dnia 7 września 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semal

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy –
osoba
odpowiedzialna za
prowadzenie ksiąg
rachunkowych

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku

	Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)
Inne całkowite dochody za okres		(52)	(207)	(97)	(450)
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>					
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(133)	73	(35)	78
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(133)	73	(35)	78
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>					
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych		100	(345)	(77)	(651)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	11.2	(19)	65	15	123
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		81	(280)	(62)	(528)
Całkowity dochód za okres		(17 577)	(4 625)	(8 853)	(5 185)
Średnia ważona liczba akcji	11.23	84 931 998	84 931 998	84 931 998	84 931 998
Podstawowy/rozwodniony zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	11.23	(0,21)	(0,05)	(0,10)	(0,06)

Racibórz, dnia 7 września 2017 roku

Agnieszka Wasilewska-Semal	Krzysztof Burek	Jarosław Dusiło	Edward Kasprzak	Tomasz Tomczak	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy – osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2017 roku

	Nota	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	11.4	145 100	147 968
Wartości niematerialne		10 773	11 058
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów długoterminowe		3 424	284
Należności z tytułu dostaw i usług	11.6	3 301	3
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	11.6	123	281
Aktywa finansowe długoterminowe		68 601	64 570
Akcje/udziały w jednostkach zależnych	11.7	29 349	29 349
Akcje/udziały w pozostałych jednostkach	11.7	281	227
Obligacje długoterminowe	11.8	25 269	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe	11.9, 13	13 702	34 994
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	11.2	41 382	48 177
		269 280	272 057
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	11.10	13 367	13 039
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe	11.15	181 124	294 144
Należności z tytułu dostaw i usług	11.15	118 667	188 754
Należności z tytułu podatku dochodowego	11.15	–	10 918
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	11.15	62 457	94 472
Należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe	10	135 848	172 387
Aktywa finansowe krótkoterminowe		75 038	77 470
Obligacje krótkoterminowe	11.12	5 903	–
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	13	422	458
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	11.13, 13	–	11 130
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11.3, 11.14	68 713	65 882
		405 377	557 040
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		7	7
SUMA AKTYWÓW		674 664	829 104

Racibórz, dnia 7 września 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy –
osoba
odpowiedzialna za
prowadzenie ksiąg
rachunkowych

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2017 roku

	Nota	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy		169 864	169 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	11.21	95 340	95 340
Kapitał zapasowy		69 061	131 301
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		(202)	(69)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		(22 880)	(67 676)
		311 183	328 760
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	11.25	1 760	2 662
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	11.24, 17.2	22 394	21 773
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe		19 298	19 598
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	11.25	12 016	11 874
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	13, 20	–	16
Pozostałe zobowiązania	11.25	7 282	7 708
		43 452	44 033
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	11.26	172 184	201 981
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	13	91 102	120 449
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	13, 20	996	954
Pozostałe zobowiązania	11.26	80 086	80 578
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	14	51 132	149 112
Pozostałe zobowiązania finansowe oraz z tytułu leasingu finansowego	11.26, 13	1 803	1 616
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	11.24, 17.2	2 359	1 994
Zobowiązania, rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i przychody przyszłych okresów	10	92 551	101 608
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	10	76 413	76 992
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	17	15 578	24 095
Dotacje		560	521
		320 029	456 311
Zobowiązania razem		363 481	500 344
SUMA PASYWÓW		674 664	829 104

Racibórz, dnia 7 września 2017 roku

Agnieszka Wasilewska-Semal Krzysztof Burek Jarosław Dusiło Edward Kasprzak Tomasz Tomczak Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy – osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku

	Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)		
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej					
Zysk/(strata) brutto		(10 885)	(4 929)		
Korekty o pozycje:		112 682	(92 295)		
Amortyzacja		5 289	5 863		
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		20	(16)		
Odsetki i dywidendy, netto		1 963	1 892		
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		235	(472)		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	11.3	96 018	46 143		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(328)	4 759		
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych z wyjątkiem kredytów i pożyczek	11.3	(17 127)	(53 944)		
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu umów o usługę budowlaną	11.3	27 443	(96 028)		
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany		(857)	(489)		
Pozostałe		26	(3)		
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		101 797	(97 224)		
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej					
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		188	425		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	11.3	(2 007)	(3 196)		
Wpływy z tytułu posiadanych dłużnych papierów wartościowych	11.8	3 685	-		
Nabycie aktywów finansowych		-	(4 317)		
Dywidendy i odsetki		4	4		
Udzielenie pożyczek		16	-		
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		1 886	(7 084)		
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej					
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(912)	(936)		
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	11.3	-	40 016		
Spłata pożyczek/kredytów		(98 282)	-		
Odsetki zapłacone	11.3	(1 529)	(1 106)		
Prowizje bankowe		(47)	(165)		
Pozostałe		44	49		
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(100 726)	37 858		
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		2 957	(66 450)		
Różnice kursowe netto		(126)	72		
Środki pieniężne na początek okresu	11.14	65 882	97 109		
Środki pieniężne na koniec okresu	11.14	68 713	30 731		
Racibórz, dnia 7 września 2017 roku					
Agnieszka Wasilewska-Semal	Krzysztof Burek	Jarosław Dusiło	Edward Kasprzak	Tomasz Tomczak	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy – osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2017 roku	169 864	95 340	131 301	(69)	(67 676)	328 760
Zysk z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	(17 525)	(17 525)
Inne całkowite dochody	-	-	-	(133)	81	(52)
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	(62 240)	-	62 240	-
Na 30 czerwca 2017 roku (niebadane)	169 864	95 340	69 061	(202)	(22 880)	311 183
Na 1 stycznia 2016 roku	169 864	95 340	104 716	60	21 843	391 823
Zysk z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	(4 418)	(4 418)
Inne całkowite dochody	-	-	-	73	(280)	(207)
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	26 585	-	(26 585)	-
Na 30 czerwca 2016 roku (niebadane)	169 864	95 340	131 301	133	(9 440)	387 198

Racibórz, dnia 7 września 2017 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy – osoba
odpowiedzialna za
prowadzenie ksiąg
rachunkowych

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. ("Spółka") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku. Sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz noty do sprawozdania z całkowitych dochodów obejmują dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2016 roku - nie były przedmiotem przeglądu lub badania przez biegłego rewidenta.

Głównym przedmiotem działalności Spółki jest:

- Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego,
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne,
- Pozostałe badania i analizy techniczne.

Spółka posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną oddziału jest EUR.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 7 września 2017 roku.

Spółka sporządziła również śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 7 września 2017 roku.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 „Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa” zatwierdzonym przez UE („MSR 34”).

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli 30 czerwca 2017 roku.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Spółki jest zapewnienie odpowiedniego portfela zamówień oraz utrzymanie płynności finansowej, w tym przede wszystkim zapewnienie wystarczających źródeł ich finansowania.

Analizując sytuację finansową Spółki należy zwrócić uwagę na następujące elementy: w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2017 roku Spółka rozpoznała 287 milionów złotych przychodów ze sprzedaży oraz 18 milionów straty netto, dodatkowo na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka prezentuje 86 milionów złotych aktywów obrotowych netto, w tym 69 milionów złotych środków pieniężnych. Niższy poziom przychodów w pierwszym półroczu 2017 roku w porównaniu do pierwszego półroczu roku 2016 jest głównie następstwem niższej sprzedaży na kontraktach o znacznym stopniu zaawansowania przy jednoczesnym niewielkim zaawansowaniu dwóch istotnych kontraktów zdobytych w drugiej połowie 2016 roku (na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem o wartości 150 milionów euro netto oraz na dostawę i montaż instalacji katalitycznego odazotowania spalin wraz z modernizacją elektrofiltrów o wartości 289 milionów złotych).

Pomimo niższej sprzedaży w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, Spółce udało się osiągnąć wyższy wynik brutto na sprzedaży, głównie ze względu na dokonanie korekt w wycenie kontraktów na podstawie przeprowadzenia okresowej analizy kosztów poniesionych oraz weryfikacji założeń odnośnie przyszłych kosztów.

W okresie 6 miesięcy 2017 roku Spółka, zgodnie z założeniami, doprowadziła do podpisania w dniu 30 czerwca 2017 roku z PKO BP S.A. aneksu wydłużającego okres spłaty kredytu bankowego w kwocie do 150 milionów złotych do dnia 30 czerwca 2018 roku oraz podpisania w dniu 1 marca 2017 roku aneksu z TAURON Wytwarzanie S.A. dotyczącego zwiększenia ceny kontraktowej na projekcie Jaworzno o kwotę 71 milionów złotych netto oraz wydłużenia terminu realizacji kontraktu o 8 miesięcy. Dodatkowo, dnia 16 sierpnia 2017 roku Spółka powzięła informację, iż oferta konsorcjum, w skład którego wchodzi Spółka, została wybrana przez PT. PLN (PERSERO) do realizacji „Budowy dwóch bloków parowych opalanych węglem w Indonezji na wyspie Lombok (2x50 MW)” – udział Spółki wynosi 70 milionów euro. Działania te zostały zrealizowane zgodnie z założeniami Zarządu i pozytywnie wpływają na sytuację płynnościową Spółki.

Istotnym elementem analizy jest przygotowana przez Zarząd Spółki prognoza rachunku wyników i przepływów pieniężnych na kolejne 12 miesięcy po dniu 30 czerwca 2017 roku (oraz na kolejne okresy). Spośród założeń prognozy kluczowe odnoszą się do:

- wzrostu przychodów - założenie to oparte jest na posiadanym portfelu zamówień (który w znaczący sposób wypełnia założenia poziomu przychodów) oraz zdobyciu istotnego poziomu nowych kontraktów. Zarząd Spółki prowadzi działania zmierzające do osiągnięcia w 2018 roku dodatniej rentowności oraz dalszej poprawy sytuacji płynnościowej Spółki. Plany oparte są na przewidywanej realizacji podpisanych kontraktów, które zabezpieczają znaczącą część prognozowanej sprzedaży oraz na zamówieniach, jakie Spółka musi pozyskać w ciągu kolejnych 12 miesięcy, aby zrealizować w pełni budżet przychodowy;
- terminowej realizacji kontraktów, które Spółka posiada w swoim portfelu, w szczególności terminowej realizacji przepływów finansowych związanych z realizacją tych kontraktów;
- realizacji kontraktów, które Spółka posiada w swoim portfelu na poziomie zakładanej obecnie marży, w szczególności brak pogłębiania się strat już rozpoznanych na niektórych kontraktach;
- kontynuacji działań zmierzających do utrzymania oraz zwiększenia portfela zamówień;
- zakładanego elastycznego poziomu nakładów inwestycyjnych, który jest możliwy do ograniczenia w istotnym zakresie;
- braku istotnych ograniczeń ze strony instytucji finansowych w dostępie Spółki do niezbędnych gwarancji finansowych wymaganych w procesie zdobywania zamówień i ich realizacji, oraz przedłużenia finansowania działalności Spółki w formie kredytu bankowego po dniu 30 czerwca 2018 roku.

Biorąc pod uwagę wyzwania stojące przed Spółką, Zarząd podjął kroki zmierzające do pozyskania nowych źródeł finansowania, w tym m.in. w formie emisji akcji. Zdaniem Zarządu wzmocnienie finansowe Spółki umożliwi jej dalszy stabilny rozwój oraz utrzymanie odpowiedniego poziomu konkurencyjności.

Pomimo niższego niż wcześniej zakładano poziomu sprzedaży i wyniku finansowego za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 roku, mając na uwadze strukturę aktywów obrotowych netto Spółki, lepsze wykonanie zakładanych przepływów pieniężnych, posiadany stan środków pieniężnych, jak również stan portfela zamówień, a także przygotowany na kolejne 12 miesięcy rachunek przepływów pieniężnych, Zarząd nie stwierdza na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego istotnych zagrożeń w zakresie możliwości kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. W związku z powyższym niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie

finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Ocenę sytuacji Spółki (pomimo ograniczeń określonych w nocie 11.1.1) należy także uzupełnić o bardzo dobrą sytuację finansową spółki E003B7 sp. z o.o. (która realizuje około 88,7% projektu Jaworzno 910MW o wartości około 4,6 miliarda złotych, i która osiągnęła przychody ze sprzedaży za pierwsze półrocze 2017 roku w wysokości 572 milionów złotych, przy wyniku netto 28 milionów złotych i aktywach obrotowych netto w wysokości 125 milionów złotych, oraz braku istotnych ryzyk związanych z realizacją tego projektu).

Śródroczny wynik finansowy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy.

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2017 roku.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku. Po 1 stycznia 2016 roku nie opublikowano nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2016 roku. Standardy i interpretacje, które zostały wydane, ale nie obowiązują ponieważ nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę zaprezentowane zostały w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok 2016. W pierwszym półroczu 2017 roku opublikowano jedynie standard MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe oraz KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia nowych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

Wdrożenie MSSF 15

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółka rozpoczęła prace nad wdrożeniem postanowień MSSF 15 Przychody z umów z klientami poprzez analizę wszystkich realizowanych kontraktów pod kątem ich ujęcia wg zmienionych kryteriów ujmowania przychodów. Ze względu na zakres zmian i koniecznych analiz, na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółka nie dokonała jeszcze pełnego oszacowania liczbowego wpływu implementacji postanowień MSSF 15 na pozycje sprawozdania finansowego. Spółka spodziewa się, że wdrożenie postanowień MSSF 15 może spowodować istotne zmiany zarówno pozycji bilansowych, jak i osiągniętych przez Spółkę wyników finansowych.

Wdrożenie MSSF 9

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółka rozpoczęła prace nad wdrożeniem postanowień MSSF 9 i jest obecnie na etapie definiowania nowego modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. Spółka nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń oraz nie posiada instrumentów pochodnych ani zabezpieczających. Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółka nie dokonała jeszcze pełnego oszacowania liczbowego wpływu implementacji postanowień MSSF 9.

Wdrożenie MSSF 16

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie szczegółowej analizy wpływu wdrożenia nowego standardu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka występuje jako strona umów leasingu. Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółki dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania śródrocznego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka przeprowadza test na utratę wartości wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości wyższej z dwóch – użytkowej lub godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Spółka dokonała oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec okresu sprawozdawczego zostały przedstawione w notach 11.11, 11.15 i 11.16 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 11.24. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 13.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ujmowanie przychodu

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu zostałaby zmniejszona o około 29,4 mln złotych.

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że spółka uzyskała korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej z tytułu sprzedaży towarów i usług po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty:

- a) przychód ze sprzedaży produktów i towarów ujmuje się w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności produktów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- b) przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Przychody z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 8.23.6 sprawozdania finansowego za 2016 rok;
- c) przychody z tytułu sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczone usługę wtedy, gdy: - kwotę przychodów można ocenić w sposób wiarygodny, - istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, - stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Spółka ujmuje jako koszt działalności podstawowej zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w nocie 0 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółki, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 0 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru własnego i obcego, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi Spółki, wynikającymi z zakończenia realizacji kontraktu długoterminowego (w tym kosztów usuwania tzw. „usterek nielimitujących” oraz innych kosztów zakończonego projektu głównego, których (z uwagi na spodziewaną datę pojawienia się kosztu) nie można odnieść do zamykanego projektu głównego. Wysokość tworzonej rezerwy jest sumą oszacowanych kosztów (własnych Spółki i kosztów „zewnętrznych” dostaw i usług) pomniejszoną o spodziewane, prawdopodobne przychody z tytułu refundacji tych kosztów (np. od dostawców i podwykonawców).

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Spółka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych stworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Spółka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

5. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	30 czerwca 2017	31 grudnia 2016	30 czerwca 2016
USD	3,7062	4,1793	3,9803
EUR	4,2265	4,4240	4,4255
GBP	4,8132	5,1445	5,3655
CHF	3,8667	4,1173	4,0677
SEK	0,4379	0,4619	0,4696
TRY	1,0535	1,1867	1,3791

6. Zmiana szacunków

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 30 czerwca 2017 roku nie miały miejsca żadne zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności spółki.

7. Zmiany w strukturze Spółki oraz Grupy Kapitałowej

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.

8. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki

Działalność Spółki nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy.

9. Informacje dotyczące segmentów

Spółka działa w jednym segmencie rynku, tj. segmencie „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska”.

10. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2017 roku oraz dnia 30 czerwca 2016 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów na podane powyżej daty.

	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016	30 czerwca 2016 (niebadane)
Poniesione koszty umów (narastająco)	2 722 242	2 965 209	2 681 927
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	99 938	181 204	197 929
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	2 822 180	3 146 413	2 879 856
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	<u>2 757 189</u>	<u>3 064 402</u>	<u>2 568 974</u>
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:	(76 413)	(76 992)	(66 166)
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(38 787)	(27 841)	(59 147)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	23 160	26 048	52 702
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	(60 786)	(75 199)	(59 721)
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną, w tym:	135 848	172 387	348 885
- kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	118 195	155 257	330 036
- koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie	17 653	17 130	18 849
Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	(4 676)	(4 856)	(12 135)
Rezerwa na straty wynikające z umów	(10 902)	(19 239)	(18 038)

Spółka każdorazowo analizuje umowy pod kątem potencjalnych strat, które ujmowane są bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 11.36. W ramach wyceny umów o usługę budowlaną, zgodnie z MSR 11.11-15 Spółka uwzględnia odpowiednio szacunki kar z tytułu opóźnień w realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych. Szacunki wielkości kar prowadzone są w oparciu o dokumentację źródłową dotyczącą stwierdzonych opóźnień w realizacji prac lub problemów dotyczących gwarantowanych parametrów technicznych, w oparciu o założenia umowne oraz szacunek kierownictwa dotyczący ryzyka ich wystąpienia. Poziom szacowanego ryzyka uzależniony jest w znacznej części od czynników zewnętrznych będących częściowo poza kontrolą i może ulec zmianie w kolejnych okresach. Realizacja części kontraktów, w odniesieniu do których rozpoznano rezerwę na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych, obarczona jest ryzykiem powstania sporu, który w ocenie Spółki rodzi ryzyko o nieokreślonych konsekwencjach.

W pozycji „Koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie” Spółka ujmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów pozyskania kontraktów oraz kosztów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych związanych z realizacją kontraktów.

10.1. Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Spółkę

10.1.1. Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Wartość kontraktu wynosi około 5,5 miliarda złotych brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu, pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych, w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie planowana jest na lata 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe, o łącznej wartości 648 milionów złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów.

W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, tj. do kwietnia 2020 roku, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. RAFAKO S.A. ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jedynie przychody i koszty dotyczące jej zakresu prac, czyli 11,3% zakresu prac na Projekcie Jaworzno. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmovane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 Sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

10.1.2. Projekt Opole

W lutym 2012 roku Spółka jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 miliarda złotych.

SPV-Rafako zawarła z Alstom Power Sp. z o.o. umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła Alstom 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. Alstom przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Spółki.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz Alstom.

11. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych**11.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe**

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku Spółka uzyskała 286 734 tysiące złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 160 307 tysięcy złotych mniej niż w analogicznym okresie 2016 roku, głównie w następstwie niższej sprzedaży na kontraktach o znacznym stopniu zaawansowania przy jednoczesnym niewielkim zaawansowaniu dwóch istotnych kontraktów zdobytych w drugiej połowie 2016 roku (na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem o wartości 150 milionów euro netto oraz na dostawę i montaż instalacji katalitycznego odzotowania spalin wraz z modernizacją elektrofiltrów o wartości 289,2 miliona złotych).

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów za okres 6 miesięcy 2017 roku wyniósł 250 950 tysięcy złotych, co przyniosło Spółce zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 35 784 tysiące złotych (o 5 477 tysięcy złotych więcej niż za pierwsze 6 miesięcy 2016 roku). Pomimo niższej sprzedaży w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, Spółce udało się osiągnąć wyższy wynik brutto na sprzedaży, głównie ze względu na dokonanie korekt w wycenie kontraktów na podstawie przeprowadzenia okresowej analizy kosztów poniesionych oraz weryfikacji założeń odnośnie przyszłych kosztów.

Istotny wpływ na poziom sprzedaży oraz wartości jednostkowego wyniku netto RAFAKO S.A. ma fakt, że RAFAKO S.A. samodzielnie realizuje i wykazuje w swoim jednostkowym sprawozdaniu jedynie ok. 11,3% wartości kontraktu na budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III. Pozostałe ok. 88,7% wartości kontraktu realizuje spółka celowa E003B7 Sp. z o.o.

W bieżącym okresie sprawozdawczym na koszty sprzedaży wykazane w całkowitych dochodach Spółki za okres 6 miesięcy 2017 roku w kwocie 19 690 tysięcy złotych największy wpływ miały koszty pozyskania nowych kontraktów w kwocie 5 338 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 5 762 tysiące złotych), koszty promocji i reklamy w kwocie 3 247 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 1 675 tysięcy złotych) oraz odpisy aktualizujące wartość należności handlowych w kwocie 3 107 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 146 tysięcy złotych).

Na pozostałe przychody operacyjne największy wpływ miał przychód z tytułu udzielonego poręczenia jednostce zależnej E003B7 Sp. z o.o. w kwocie 2 600 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 2 402 tysiące złotych) oraz przychody z tytułu kar umownych w kwocie 186 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 4 tysiące złotych).

Na pozostałe koszty operacyjne największy wpływ miały koszty z tytułu przekazanych darowizn o wartości 1 284 tysiące złotych (30 czerwca 2016 roku: 539 tysięcy złotych) oraz koszty złomowania materiałów w kwocie 372 tysiące złotych (30 czerwca 2016 roku: 17 tysięcy złotych).

Przychody finansowe Spółki w okresie 6 miesięcy 2017 roku uzyskano w głównej mierze z tytułu odsetek od udzielonych kaucji w kwocie 187 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 541 tysięcy złotych) oraz z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 63 tysiące złotych (30 czerwca 2016 roku: 19 tysięcy złotych).

Na koszty finansowe okresu decydujący wpływ miała nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi w kwocie 3 803 tysiące złotych, koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 1 650 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 1 380 tysięcy złotych) oraz odsetki od zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 378 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 639 tysięcy złotych), a także prowizje bankowe od udzielonych kredytów i gwarancji finansowych oraz ubezpieczeń w kwocie 367 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 540 tysięcy złotych).

Spadek wyniku netto został spowodowany przede wszystkim wzrostem kosztów sprzedaży, które w okresie 6 miesięcy 2017 roku wynosiły 19 690 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 14 921 tysięcy złotych), wysokimi kosztami finansowymi, które w okresie 6 miesięcy 2017 roku wynosiły 6 676 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 2 790 tysięcy złotych) oraz odroczonym podatkiem dochodowym związanym z wyceną umów o usługę budowlaną, który w okresie 6 miesięcy 2017 roku wynosił 3 275 tysięcy złotych (30 czerwca 2016 roku: 9 107 tysięcy złotych).

11.2. Podatek dochodowy

Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)</i>
Rachunek zysków i strat				
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	136	–	–	–
<i>Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego</i>	–	–	–	–
<i>Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych</i>	136	–	–	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(6 776)	511	(570)	995
<i>Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych</i>	(6 776)	511	(570)	995
<i>Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych</i>	–	–	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(6 640)	511	(570)	995
Inne całkowite dochody				
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>	(19)	65	15	123
<i>Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych</i>	(19)	65	15	123
Obciążenie podatkowe wykazane innych całkowitych dochodach	(19)	65	15	123

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2017 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2017 roku wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony	
	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016	30 czerwca 2017 (niebadane)	30 czerwca 2016 (niebadane)
- od ulg inwestycyjnych	(2)	(2)	-	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(15 799)	(15 688)	(111)	(353)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 695	1 512	183	(61)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	1 254	1 125	129	380
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	(15 759)	(20 504)	4 745	(19 167)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	2 265	2 276	(11)	328
- od rezerw bilansowych	13 977	17 504	(3 527)	495
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	31	34	(3)	22
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	-	-	-	(4)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	29 044	37 064	(8 020)	10 060
- z tytułu straty podatkowej	17 083	17 083	-	16 481
- z tytułu korekty kosztów dotyczącej niezapłaconych faktur	6 546	7 763	(1 217)	(7 102)
- pozostałe	1 047	10	1 037	(503)
Obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego			(6 795)	576
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	41 382	48 177		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	41 382	48 177		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej wykazanej w kwocie 89 911 tysięcy złotych, która zostanie rozliczona w przyszłych okresach sprawozdawczych.

W pierwszym półroczu 2017 roku Spółka zanotowała stratę podatkową w wysokości 38 419 tysięcy złotych. Spółka przeprowadziła analizę realizowalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej na podstawie prognoz podatkowych. Działając zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny, Zarząd Spółki podjął decyzję o nierozpoznaniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej zanotowanej w okresie 6 miesięcy 2017 roku. Całkowita wartość straty podatkowej za lata 2016 oraz 2017, która nie została rozpoznana w podatku odroczonym wynosi 73 008 tysięcy złotych.

11.3. Istotne pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku w kwocie 96 018 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie	66 789 tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	(1 610) tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie	1 127 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	19 688 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności spornych w kwocie	13 944 tysiące złotych,
– ze zwiększenia stanu należności z tytułu poręczeń w kwocie	(355) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności z tytułu ZFŚS w kwocie	(786) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu pozostałych należności w kwocie	(2 779) tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku został zamieszczony w nocie 11.15.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 17 127 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(29 205) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	(1 993) tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na świadczenia pracownicze w kwocie	(123) tysiące złotych,
– zwiększenia stanu rezerw na opóźniony spływ kosztów w kwocie	2 244 tysiące złotych,
– zwiększenia stanu zobowiązań z tytułu podatku VAT w kwocie	5 813 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu rezerw na świadczenia emerytalne z wyłączeniem zysków/strat aktuarialnych w kwocie	1 086 tysięcy złotych,
– zwiększenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	5 051 tysięcy złotych.

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych z tytułu umów budowlanych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 27 443 tysiące złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związanych z wyceną kontraktów rozliczeń międzyokresowych w kwocie	36 539 tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	(8 517) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie	(579) tysięcy złotych,
w tym:	
zwiększenie stanu zaliczek w kwocie	13 834 tysiące złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 2 007 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 719 tysięcy złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 288 tysięcy złotych.

Główny wpływ na wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu działalności finansowej miał spadek zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bieżącym i kredytu obrotowego udzielonego przez PKO BP S.A. w kwocie 98 282 tysiące złotych.

11.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku <i>(niebadane)</i>	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	9 280	81 093	49 383	6 987	–	1 225	147 968
Nabycia	–	–	–	–	–	1 745	1 745
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	110	–	–	110
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(1)	(4)	–	–	(5)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	785	1 504	–	–	(2 289)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(1)	–	–	–	(1)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 292)	(2 719)	(706)	–	–	(4 717)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2017 roku <i>(niebadane)</i>	9 280	80 586	48 166	6 387	–	681	145 100

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.17.1.

Za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 roku <i>(niebadane)</i>	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	9 295	83 125	52 413	7 012	–	1 982	153 827
Nabycia	–	–	–	1 045	–	1 464	2 509
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(137)	(25)	–	–	(162)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	371	1 595	219	–	(2 185)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	1	–	–	–	1
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 249)	(3 019)	(717)	–	–	(4 985)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	108	(33)	–	–	75
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2016 roku <i>(niebadane)</i>	9 295	82 247	50 961	7 501	–	1 261	151 265

11.5. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)</i>
Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych*	2 142	3 225
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	24	177

* wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie na zakup środków trwałych wynikająca z tabeli ruchu środków trwałych oraz wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na zakup wartości niematerialnych

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych Spółki na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na infrastrukturę budowlaną, zakupy oraz modernizacja maszyn i urządzeń do produkcji oraz zakup sprzętu komputerowego. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych oraz w formie leasingu finansowego.

11.6. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów – długoterminowe

	<i>30 czerwca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	3 301	3
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	3 301	3
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	123	281
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	27	185
Kaucje	96	96
Należności ogółem (netto)	3 424	284
Odpis aktualizujący należności	–	–
Należności brutto	3 424	284

11.7. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach

	<i>30 czerwca 2017 (niebadane)</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
Akcje/udziały w spółkach zależnych notowanych na giełdzie	–	–
Akcje/udziały w spółkach zależnych nienotowanych na giełdzie	29 349	29 349
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	263	209
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nienotowanych na giełdzie	18	18
	29 630	29 576

*akcje/udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notce 11.17.3

11.8. Obligacje długoterminowe

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A. poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało zaoferowane wierzycielom zaspokajany zgodnie z Układem w Grupach 1, 3, 4, 5 i 6 (należności RAFAKO S.A. mieściły się w Grupie 3 obejmującej wierzycieli będących podmiotami zależnymi PBG S.A.).

W nawiązaniu do powyższego, Spółka RAFAKO S.A. w dniu 20 stycznia 2017 roku złożyła oświadczenie o przyjęciu propozycji nabycia zdematerializowanych zabezpieczonych obligacji zwykłych emitowanych w seriach od B1 do I1 przez PBG S.A., podmiot dominujący wobec Spółki, o wartości nominalnej 100 złotych, tj. łącznie 388 492 sztuki nieoprocentowanych obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Jednocześnie ze złożeniem oświadczenia o przyjęciu propozycji nabycia obligacji, celem opłacenia ceny emisyjnej obligacji, RAFAKO S.A. złożyło oświadczenie o potrąceniu łącznej ceny emisyjnej obligacji w kwocie 38 849 200,00 złotych z wierzytelnością Spółki wobec PBG S.A. wynikającą z układu zawartego przez PBG S.A. w postępowaniu układowym zatwierdzonym postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto (sygn. XI GUp 29/12) z dnia 8 października 2015 roku, które stało się prawomocne w dniu 13 czerwca 2016 roku, w wyniku którego wierzytelność Spółki wobec PBG S.A. wynikająca z układu uległa umorzeniu. Szczegółowy opis wierzytelności został zaprezentowany w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok.

W dniu 10 lutego 2017 roku nastąpił przydział obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Poniżej zaprezentowano kluczowe informacje odnoszące się do warunków emisji:

- Obligacje podlegają wykupowi poszczególnymi seriami, co zostało zaprezentowane w poniższej tabeli przy czym wykup ostatniej serii przypada na dzień 30 czerwca 2020 roku.

Nr serii obligacji	Liczba obligacji	Wartość nominalna	Wartość serii (w złotych)	Termin wymagalności
seria B1	1 646	100,00 zł	164 600	2017-03-31
seria C1	35 208	100,00 zł	3 520 800	2017-06-30
seria D1	19 734	100,00 zł	1 973 400	2017-12-31
seria E1	41 386	100,00 zł	4 138 600	2018-06-30
seria F1	12 294	100,00 zł	1 229 400	2018-12-31
seria G1	49 961	100,00 zł	4 996 100	2019-06-30
seria H1	37 813	100,00 zł	3 781 300	2019-12-31
seria I1	190 450	100,00 zł	19 045 000	2020-06-30
	388 492		38 849 200	

Zgodnie z programem emisji obligacji PBG S.A. wyemitowało obligacje w łącznej kwocie 472 447 600,00 złotych, z których kwota 38 849 200,00 złotych została objęta w pierwszym kwartale 2017 roku przez Spółkę.

- Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi 50% + 1 akcja kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG (z czego jedna wybrana hipoteka stanowi zabezpieczenie innego zobowiązania finansowego Grupy PBG S.A.), zastawami rejestrowymi na pozostałych aktywach Grupy PBG, poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych zgodnie z art. 777 k.p.c. W ocenie Zarządu ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu ww. obligacji na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania jest wystarczające, aby uznać że należność jest realizowalna.
- PBG S.A. zobowiązała się doprowadzić do dematerializacji obligacji oraz ich notowania na ASO GPW S.A. lub ASO Bondspot S.A. w ciągu 3 miesięcy od ich wyemitowania. Decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjętą w dniu 9 marca 2017 roku, pierwsze notowanie obligacji PBG S.A. na okaziciela serii B, C, D, E, F, G, H oraz I w alternatywnym systemie obrotu na Catalyst odbyło się w dniu 10 marca 2017 roku.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku jednostka dominująca PBG S.A. dokonała wykupu serii B1 i C1 obligacji o łącznej wartości 3 685 400 złotych.

Mając na uwadze pomyślnie zakończony proces upadłości układowej oraz realizację przez PBG S.A. założeń układu, w ocenie Zarządu przystąpienie przez Spółkę do programu obligacji zabezpieczonych zastawem rejestrowym na akcjach RAFAKO oraz hipotekach istotnie zmienia (uzupełnia) stan faktyczny w kontekście analizy oceny realizowalności tej wierzytelności w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Mając na uwadze aktualny stan w ocenie Zarządu ryzyko związane z realizowalnością powyższego aktywa na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego jest minimalne.

Na dzień 30 czerwca 2017 zdyskontowana wartość obligacji o terminie wymagalności powyżej roku wynosiła 25 269 tysięcy złotych.

11.9. Inne aktywa finansowe długoterminowe

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Inne aktywa finansowe długoterminowe, w tym:	13 702	34 994
Należności od jednostki powiązanej wynikające z zawartego układu	–	24 071
Należności z tytułu udzielonych poręczeń wobec jednostek powiązanych	13 702	10 923
	<u>13 702</u>	<u>34 994</u>

W 2017 roku Spółka dokonała konwersji posiadanych należności od jednostki powiązanej PBG S.A., które uległy konwersji na obligacje, co zostało szerzej opisane w nocie 11.8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

11.10. Zapasy

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)		
Według ceny nabycia	25 287	25 017
Według wartości netto możliwej do uzyskania	13 367	13 039
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	<u>13 367</u>	<u>13 039</u>

*zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w nocie 11.17.4.

11.11. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 <i>(niebadane)</i>
Stan na początek okresu	(11 978)	(10 353)
- utworzenie odpisu aktualizującego	(796)	(2 354)
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	–	–
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	854	629
Stan na koniec okresu	<u>(11 920)</u>	<u>(12 078)</u>

11.12. Obligacje krótkoterminowe

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka posiadała obligacje o terminie wymagalności poniżej roku o wartości 5 903 tysiące złotych, które zostały szerzej opisane w nocie 11.8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

11.13. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:	–	
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 500	10 500
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 500)	(10 500)
Należności od jednostki powiązanej wynikające z zawartego układu	–	11 130
	–	11 130
	–	11 130

W 2017 roku Spółka dokonała konwersji posiadanych należności od jednostki powiązanej PBG S.A., które uległy konwersji na obligacje, co zostało szerzej opisane w nocie 11.8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

W dniu 18 kwietnia 2012 roku Spółka zawarła z Olenia Ltd. umowę przedwstępną sprzedaży/zakupu 50% udziałów spółki Bioelektrownia Szarlej Sp. z o.o. oraz przelewu praw do wierzytelności w postaci pożyczki udzielonej tej spółce. Łączna kwota zaliczki zapłaconej przez Spółkę w związku z zawartą umową wyniosła 16 176 tysięcy złotych (z czego 5 676 tysięcy złotych w odniesieniu do udziałów zaprezentowanych jako pozostałe aktywa niefinansowe, 10 500 tysięcy złotych w odniesieniu do pożyczki zaprezentowanych jako inne aktywa finansowe). Bioelektrownia Szarlej Sp. z o.o. to spółka celowa utworzona w celu budowy elektrowni biogazowej finansowanej ze środków własnych, pozyskanych od inwestorów w formie pożyczki, oraz z przyznanej dotacji. W związku z faktem, że Bioelektrownia Szarlej Sp. z o.o. wypowiedziała umowę z wykonawcą budowy, co spowodowało opóźnienie w realizacji prac oraz wypowiedzenie umowy o dofinansowanie projektu. Działania podjęte przez spółkę Bioelektrownia Szarlej Sp. z o.o. zmierzające do wznowienia inwestycji, nie przyniosły efektów.

Ze względu na status tej inwestycji opisany powyżej, Zarząd Spółki ocenia, że ryzyko nierealizowalności powyższych aktywów jest istotne i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym w pełnej wysokości, tj. 16 176 tysięcy złotych.

11.14. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016	30 czerwca 2016 <i>(niebadane)</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	38 076	65 075	6 439
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	30 637	807	24 292
	68 713	65 882	30 731
	68 713	65 882	30 731

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stawki referencyjnej ustalonej na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

11.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	118 667	188 754
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	1 114	662
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	117 553	188 092
Należności z tytułu podatku dochodowego	–	10 918
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	62 457	94 472
Zaliczki udzielone pozostałym podmiotom	2 036	3 163
Należności budżetowe	6 802	5 192
Rozliczenie kosztów ubezpieczenia rzeczowego	271	675
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	1 023	237
Należności sporne	–	13 944
Koszty przyszłych okresów	3 195	2 377
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	336	343
Kaucje	48 380	68 068
Pozostałe	414	710
Należności ogółem (netto)	181 124	294 144
Odpis aktualizujący wartość należności	33 171	31 834
Należności brutto	214 295	325 978

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2017 roku w kwocie 118 667 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

Kaucje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2017 roku w kwocie 48 380 tysięcy złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- instalacja katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 139 tysięcy złotych,
- wykonania części ciśnieniowych w kwocie 5 508 tysięcy złotych,

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku wynikała przede wszystkim:

- ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na budowę bloku energetycznego w kwocie 14 024 tysiące złotych,
- ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umowy na wymianę części prostej komory paleniskowej kotła w kwocie 7 050 tysięcy złotych,
- z przekazania kaucji pieniężnej na poczet budowy części ciśnieniowej kotła do spalarni odpadów w kwocie 5 625 tysięcy złotych.

11.16. Odpisy aktualizujące wartość aktywów

	Akcje/udziały*	Pozostałe aktywa finansowe	Pozostałe aktywa niefinansowe	Zapasy**	Należności***
1 stycznia 2017	(24 363)	(10 500)	(5 676)	(11 978)	(31 834)
Utworzenie	–	–	–	(796)	(4 376)
Rozwiązanie	53	–	–	–	723
Wykorzystanie	–	–	–	854	2 316
30 czerwca 2017 (niebadane)	(24 310)	(10 500)	(5 676)	(11 920)	(33 171)
1 stycznia 2016	(24 361)	(164 557)	(5 676)	(10 353)	(31 636)
Utworzenie	(12)	–	–	(2 354)	(562)
Rozwiązanie	10	–	–	–	255
Wykorzystanie	–	154 057	–	629	4
30 czerwca 2016 (niebadane)	(24 363)	(10 500)	(5 676)	(12 078)	(31 939)

* odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji w spółkach dotyczą udziałów/akcji w spółkach postawionych w stan upadłości oraz aktualizacji wartości udziałów

** utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmowane jest w koszcie wytworzenia produktów i usług

*** odpisy aktualizujące wartość należności długo- i krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych należności, w tym należności z tytułu kar umownych

11.17. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Spółki

11.17.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 30 czerwca 2017 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 138 615 tysięcy złotych. Środki trwałe zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:		
grunty	89 677	90 182
budynki i budowle	9 258	9 258
	80 419	80 924
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:		
urządzenia techniczne i maszyny	48 938	50 259
środki transportu	47 748	48 935
	1 190	1 324
	138 615*	140 441*

*wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 7 tysięcy złotych (31 grudnia 2016: 7 tysięcy złotych)

11.17.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 30 czerwca 2017 roku wartości niematerialne o wartości 10 773 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2016: 11 058 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

11.17.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 30 czerwca 2017 roku akcje/udziały w spółkach o wartości 29 630 tysięcy złotych (31 grudnia 2016: 29 576 tysięcy złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

11.17.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 30 czerwca 2017 roku zapasy o wartości 13 367 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki (31 grudnia 2016: 13 039 tysięcy złotych). Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

11.18. Kapitał podstawowy

W okresie 6 miesięcy 2017 roku zakończonym 30 czerwca 2017 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. nie uległ zmianie i jego wartość na dzień 30 czerwca 2017 roku wynosiła 169 864 tysiące złotych.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji</i> <i>w szt.</i>	<i>Wartość akcji</i> <i>w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
	84 931 998	169 864

11.19. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

11.20. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

11.21. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 77 947 tysięcy złotych. W dniu 15 maja 2000 roku Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 41 169 tysięcy złotych na pokrycie nierozliczonych strat z lat ubiegłych. Dodatkowo w 2015 roku w wyniku ujęcia 58 562 tysięcy złotych nadwyżki ze sprzedaży akcji serii J powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszonej o koszty emisji, kapitał ten wyniósł 95 340 tysięcy złotych. Na dzień 30 czerwca 2017 roku wartość kapitału ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej wynosiła 95 340 tysięcy złotych (31 grudnia 2016: 95 340 tysięcy złotych).

11.22. Wypłacone dywidendy

Spółka w pierwszym półroczu 2017 roku nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

11.23. Zysk/(strata) przypadające na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (niebadane)</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2016 (niebadane)</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(17 525)	(4 418)
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	-	-
Zysk/(strata) netto	(17 525)	(4 418)
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku/(straty) na jedną akcję	<u>(17 525)</u>	<u>(4 418)</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	84 931 998	84 931 998
Wpływ rozwodnienia:		
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u>84 931 998</u>	<u>84 931 998</u>
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy/ rozwodniony z zysku/(straty) za okres	<u>(0,21)</u>	<u>(0,06)</u>

Spółka nie prezentuje zysku rozwodnionego na jedną akcję za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku, ponieważ nie emitowała instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

11.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuariálną, Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Na dzień 1 stycznia	23 767	25 473
Koszty odsetek	378	713
Koszty bieżącego zatrudnienia	254	501
(Zyski)/straty aktuariálne	(100)	854
Wypłacone świadczenia	(606)	(2 714)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze	1 060	(1 060)
Koniec okresu	24 753	23 767
Rezerwy długoterminowe	22 394	21 773
Rezerwy krótkoterminowe	2 359	1 994

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Stopa dyskontowa (%)	3,3	3,1
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników	6	5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	2,81	2,81

* Brak danych w raporcie aktuarium
** 2,81% w roku 2017 oraz 2% w 2018 roku i w kolejnych latach

11.25. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania - długoterminowe

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	78	100
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	11 938	11 774
	12 016	11 874
Zobowiązania z tytułu inwestycji	–	16
	–	16

	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	22 394	21 773
	22 394	21 773
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 760	2 662
	1 760	2 662
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	456	531
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	6 021	5 717
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	805	1 460
	7 282	7 708

11.26. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i pozostałe zobowiązania - krótkoterminowe

	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	2 614	4 972
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	88 488	115 477
	91 102	120 449
Pozostałe zobowiązania finansowe		
Wycena instrumentów pochodnych	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 803	1 616
	1 803	1 616
Zobowiązania z tytułu inwestycji w aktywa trwałe	996	954
	996	954

	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Pozostałe zobowiązania		
Podatek VAT	27 114	21 301
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 740	2 104
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	6 541	7 320
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń	4	5
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	6 259	6 987
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	4 480	3 553
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	6 717	6 765
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	11 639	13 936
Rezerwa na koszty nefakturowanych usług i materiałów	7 364	5 120
Rezerwa na koszty audytu	145	56
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i roszczenia sporne	4 518	5 802
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	1 696	5 634
Rezerwa z tytułu kary KNF	700	700
Pozostałe rozrachunki z pracownikami	360	398
Kaucje	289	289
Pozostałe	520	608
	80 086	80 578

12. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do opublikowanych w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym.

13. Instrumenty finansowe

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentują poniższe tabele.

Spółka prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgową jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Wartość bilansowa	
	30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	263	209
Udziały i akcje długoterminowe	263	209
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	31 172	–
Obligacje długoterminowe	25 269	–
Obligacje krótkoterminowe	5 903	–
Pożyczki i należności	184 499	317 536
Należności z tytułu dostaw i usług	121 968	188 757
Należności inwestycyjne	27	185
Pozostałe należności (kaucje)	48 380	82 012
Pożyczki udzielone	422	458
Lokaty długoterminowe	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe*	13 702	34 994
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe*	–	11 130
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	68 713	65 882
	284 647	383 627

* szczegółowy opis zmian został zamieszczony w notcie 11.9

<i>Kategorie i klasy zobowiązań finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	
	<i>30 czerwca 2017</i>	<i>31 grudnia 2016</i>
	<i>(niebadane)</i>	
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	155 246	282 405
Kredyty i pożyczki	51 132	149 112
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	104 114	133 293
Pozostałe zobowiązania finansowe	–	–
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	3 563	4 278
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	3 563	4 278
	158 809	286 683
	158 809	286 683

14. Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 100 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2018****	36 377	99 394
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 50 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2018****	12 745	47 713
						49 122	147 107

* zabezpieczenie udzielonych kredytów stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonych przez bank PKO BP S.A. kredytów;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanym dnia 30 czerwca 2017 roku, limit kredytowy wielocelowy udzielony został do kwoty 200 milionów złotych, w tym:

- w okresie od 01.07.2017 roku do 30.07.2017 roku limit kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 100 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 50 milionów złotych,
- w okresie od 31.07.2017 roku do 30.08.2017 roku limit kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 90 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 60 milionów złotych,
- w okresie od 31.08.2017 roku do 29.09.2017 roku limit kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 80 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 70 milionów złotych,
- w okresie od 30.09.2017 roku do 30.06.2018 roku limit kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 70 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 80 milionów złotych,

**** na dzień publikacji niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanym dnia 30 czerwca 2017 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 30 czerwca 2018 roku.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek		
						30 czerwca 2017 (niebadane)	31 grudnia 2016	
Pożyczki krótkoterminowe:								
PGL - DOM Sp. z o.o.*****	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową	umowa pożyczki pieniężnej z przeznaczeniem na bieżącą działalność	PLN	WIBOR 1M + marża	31.12.2017	2 010	2 005	
						<u>2 010</u>	<u>2 005</u>	

***** jednostka zależna.

Spółka przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Spółki należy analizować w powiązaniu z notą 2 dotyczącą kontynuacji działalności.

15. Instrumenty pochodne

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward, ani innych rodzajów instrumentów pochodnych.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, jednak zawierane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie.

16. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Spółkę ma na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Spółki wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Spółka analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Kapitał własny	311 183	328 760
Kapitał obcy (kredyt bankowy oraz otrzymane pożyczki)	51 132	149 112
Suma bilansowa	674 664	829 104
Wskaźnik kapitalizacji	0,46	0,40

17. Rezerwy na koszty

17.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów o usługę budowlaną

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku Spółka dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku Spółka dokonała rozwiązania/wykorzystania rezerwy z tytułu nieterminowej realizacji umów w kwocie 4 884 tysiące złotych, co związane było z podpisaniem ugody pozasądowej z jednym ze znaczących kontrahentów. Ponadto, korzystając z najbardziej aktualnej wiedzy na temat realizowanych umów oraz na bazie rozliczenia zakończonych umów, Spółka podjęła decyzję o utworzeniu rezerwy na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów w wysokości 4 704 tysiące złotych.

17.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach*	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne i ZFŚS	Rezerwa na urlopy**	Rezerwa na naprawy gwarancyjne**	Rezerwa na koszty kar kontraktowych	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych**	Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść	Rezerwa na pozostałe koszty **	Pozostałe rezerwy
1 stycznia 2017	19 239	23 767	3 553	19 653	4 856	7 296	7 094	6 502	56
Utworzenie rezerwy	1 751	986	927	5 246	4 704	–	–	46	145
Rozwiązanie rezerwy	–	–	–	–	(678)	–	–	(45)	–
Wykorzystanie rezerwy	(10 088)	–	–	(7 239)	(4 205)	(123)	(4 593)	(1 285)	(56)
30 czerwca 2017 (niebadane)	10 902	24 753	4 480	17 660	4 676	7 173	2 501	5 218	145
1 stycznia 2016	29 807	25 473	3 076	11 925	–	7 095	–	7 000	111
Utworzenie rezerwy	1 182	337	1 623	7 719	12 135	346	–	837	145
Rozwiązanie rezerwy	–	–	–	–	–	(381)	–	–	–
Wykorzystanie rezerwy	(12 951)	–	–	(4 449)	–	(1 406)	–	(615)	(111)
30 czerwca 2016 (niebadane)	18 038	25 810	4 699	15 195	12 135	5 654	–	7 222	145

* powyższe kwoty wynikają z wyceny umów o usługę budowlaną opisanych w nocie10,

** powyższe rezerwy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania.

18. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Spółka w okresie 6 miesięcy 2017 roku nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

19. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

Spółka w okresie 6 miesięcy 2017 roku nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

20. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 996 tysięcy złotych. Na dzień 30 czerwca 2017 roku Spółka nie posiadała podpisanych umów dotyczących planowanych w 2017 roku nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych.

21. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji finansowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	218 020	207 835
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	14 943	25 289
- od jednostek powiązanych	9 165	11 536
Akredytywy	-	655
	232 963	233 779

	30 czerwca 2017 <i>(niebadane)</i>	31 grudnia 2016
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji finansowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	270 535	200 609
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 394 668	1 394 668
- na rzecz jednostek powiązanych	1 394 668	1 394 668
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	6 282	6 952
- na rzecz jednostek powiązanych	2 000	2 000
Akredytywy	-	-
	1 671 485	1 602 229

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku spółka RAFAKO S.A. zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 69 256 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2016 roku wynosiły 1 602 229 tysięcy złotych), który wynikał ze wzrostu zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji. W okresie 6 miesięcy 2017 roku na zlecenie RAFAKO S.A. banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, głównie gwarancji z tytułu dobrego wykonania umowy, w kwocie 92 813 tysięcy złotych oraz gwarancji zwrotu zaliczki w kwocie 20 140 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 11 972 tysiące euro, wystawiona w maju 2017 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń w kwocie 1 394 668 tysięcy złotych dotyczą poręczenia w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., udzielonego do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie pierwszych 6 miesięcy 2017 roku była gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 2 993 tysięcy euro.

W okresie 6 miesięcy 2017 roku Spółka odnotowała spadek poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 816 tysięcy złotych, w tym wzrost poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 10 185 tysięcy złotych oraz spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 10 346 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania w kwocie 7 048 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji wygasłych w bieżącym okresie stanowiła gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 4 152 tysiące złotych.

22. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwany jak i powodem.

Istotnym postępowaniem prowadzonym przez RAFAKO S.A. jest postępowanie sądowe o odszkodowanie od firmy Donieckobfenergo z siedzibą na Ukrainie z powodu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez Klienta. W dniu 6 sierpnia 2010 roku Spółka otrzymała wyrok Izby Sądowej do spraw gospodarczych Sądu Najwyższego Ukrainy, na mocy którego pozytywnie została rozpatrzona skarga kasacyjna złożona przez RAFAKO S.A. w dniu 2 marca 2010 roku i postanowiono utrzymać w mocy wyrok Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, w którym to orzeczeniu została zasądzona na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwota 56,7 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowiło kwotę około 11,5 mln USD. Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzytelności, RAFAKO S.A. nie ujęła powyższej kwoty w przychodach. Pełnomocnik RAFAKO S.A. poinformował, że w lipcu 2012 roku Sąd Gospodarczy okręgu Donieckiego wznowił rozpatrywanie sprawy ze względu na żądanie Donieckobfenergo uznania umowy z dnia 16 maja 1994 roku za nieważną. Zdaniem pełnomocnika nie ma żadnych nowych argumentów i dowodów dla uznania takiego żądania. Ze względu na aktualną sytuację na Ukrainie nie wyznaczono kolejnego terminu rozprawy.

W dniu 2 sierpnia 2016 roku RAFAKO S.A. otrzymało od ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. (ENERGA) - jako lider konsorcjum (konsorcjantem jest spółka OMIS S.A.), realizującego kontrakt pn. „Redukcja NOx w kotłach OP-650 nr 1, 2 i 3 w Elektrowni Ostrołęka B”, notę obciążeniową opiewającą na kwotę 13 491 000 złotych. ENERGA naliczyła karę na podstawie dwóch tytułów: i) opóźnienia w zakończeniu robót instalacyjnych oraz ii) niedotrzymania terminu przejęcia instalacji bloku do eksploatacji. Następnie, wskutek prowadzonych pomiędzy stronami negocjacji, ENERGA postanowiła odstąpić w całości od kary umownej z drugiego ze wskazanych tytułów, co spowodowało zmniejszenie noty obciążeniowej o 899 400 złotych. Dnia 20 września 2016 roku konsorcjum wniosło do Sądu Okręgowego w Białymstoku pozew o ustalenie nieistnienia zobowiązań wobec ENERGI w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem prac wchodzących w zakres kontraktu. Z kolei ENERGA w dniu 27 października 2016 roku skierowała do RAFAKO S.A. i OMIS S.A. pismo zawierające oświadczenie o dokonaniu potrącenia kwoty 6 453 698,68 złotych, stanowiącej część z naliczonych kar umownych z bieżących płatności kontraktowych konsorcjum. Część potrącenia przypadająca na RAFAKO S.A. to kwota 4 177 451,83 złotych. Konsorcjum nie uznaje takiego potrącenia, jako dokonanego bezpodstawnie z uwagi na niezasadność naliczonych kar umownych, co jest przedmiotem toczącego się sporu sądowego. Konsekwencją powyższego będzie zmiana żądania pozwu co do potrąconej kwoty na żądanie zapłaty wraz z odsetkami. W dalszej kolejności, w dniu 4 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Białymstoku, w ramach toczącego się sporu, wydał postanowienie o skierowaniu stron do mediacji. Sąd wyznaczył osobę mediatora, a termin na mediacje został wydłużony do końca marca br. Mediacja zakończyła się podpisaniem przez strony w dniu 24 maja br. ugody pozasądowej, która następnie została w dniu 1 czerwca br. zatwierdzona przez sąd. W wyniku podpisanego porozumienia Spółka dokonała rozwiązania/wykorzystania rezerwy z tytułu nieterminowej realizacji umowy utworzonej w poprzednich okresach sprawozdawczych w łącznej kwocie 4 884 tysiące złotych.

Dnia 11 października 2016 roku Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. o zapłatę kwoty w wysokości 8 042 475 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 sierpnia 2016 roku, tytułem zwrotu 70% wartości kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Złożenie pozwu uzasadnione było tym, że strony zakończyły definitywnie współpracę w ramach zawartego dnia 18 grudnia 2012 roku kontraktu podwykonawczego na projekt, dostawę i montaż rusztu, kotła i instalacji oczyszczania spalin dla dwóch linii ZTUO Szczecin (ostatecznie spółka RAFAKO S.A. złożyła oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu podwykonawczego z winy Mostostal Warszawa S.A. dnia 7 lipca 2016 roku). W związku z zakończoną współpracą na tym projekcie, Mostostal Warszawa S.A. zobowiązany jest zwrócić wartość kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania kontraktu, ponieważ wygasła umowna przesłanka istnienia takiego zabezpieczenia. W dniu 19 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty, w którym uwzględnił w całości żądanie RAFAKO S.A. W dniu 25 listopada 2016 roku do ww. sądu wpłynął sprzeciw od nakazu zapłaty złożony przez Mostostal Warszawa S.A. W dniu 30 czerwca 2017 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził na rzecz Spółki całość kwoty dochodzonej pozwem. Wyrok nie jest prawomocny. Spółka spodziewa się, iż pozwany złoży apelację od wyroku sądu I instancji.

Dnia 20 marca 2017 roku Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Gliwicach pozew kierowany solidarnie przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. oraz spółce Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Sp. z o.o. o zapłatę kwoty w wysokości 13 136 446,57 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 listopada 2016 roku z tytułu wystawionej faktury za zrealizowane przez Spółkę, a niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Sp. z o.o. prace wykonane w ramach umowy podwykonawczej dotyczącej inwestycji ZTUO Szczecin. RAFAKO uznaje, że roszczenie jest zasadne, ponieważ prace zostały zrealizowane, na poparcie czego została przeprowadzona przez Spółkę stosowna inwentaryzacja prac i przekazana dłużnikom. W ocenie Spółki w sprawie może kwestionowana być wysokość roszczenia, ponieważ jako podlegające zasądzeniu przez Sąd może być finalnie uzależnione od wyników inwentaryzacji przeprowadzonej przez biegłego sądowego. W dniu 29 marca br. sąd wydał nieprawomocny nakaz zapłaty kwot dochodzonych pozwem. Pozwane Spółki w dniu 19 kwietnia br. złożyły do sądu sprzeciwy od nakazu zapłaty. W dniu 27 lipca 2017 r. RAFAKO S.A. złożyło do sądu pismo procesowe, które oprócz odpowiedzi na sprzeciwy pozwanych Spółek zawiera rozszerzenie powództwa o 3 021 268 złotych, do łącznej kwoty 16 157 215 złotych. Pierwszy termin rozprawy został wyznaczony na 6 października br.

23. Należności od jednostki powiązanej wynikające z układu

W okresie 6 miesięcy 2017 roku Spółka dokonała konwersji posiadanych należności od jednostki powiązanej PBG S.A. wynikających z układu na obligacje, co zostało szerzej opisane w nocie 11.8 niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

24. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej Spółki

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Agnieszka Wasilewska-Semail	- Prezes Zarządu
Krzysztof Burek	- Wiceprezes Zarządu
Jarosław Dusiło	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Wiceprezes Zarządu
Tomasz Tomczak	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2017 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Jerzy Wiśniewski	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Sarnowski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Sekretarz Rady Nadzorczej (niezależny)
Krzysztof Gerula	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Dariusz Szymański	- Członek Rady Nadzorczej
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

25. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej, za wyjątkiem transakcji opisanych w nocie 26.

26. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W okresie 6 miesięcy 2017 roku i 2016 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe. Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązanymi za dany okres obrotowy:

<i>Podmiot powiązany</i>		<i>Sprzedż na rzecz podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku/30 czerwca 2016 roku</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku/30 czerwca 2016 roku</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2017 roku/31 grudnia 2016 roku</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2017 roku/31 grudnia 2016 roku</i>
Podmioty dominujący:					
PBG S.A.	2017	411	2 342	31 256	15
	2016	411	1 612	35 201	1
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
PBG oil and gas Sp. z o.o. (dawniej HBP DROGI Sp. z o.o.)	2017	41	766	17	52
	2016	42	25 488	9	1 260
PBG ERIGO Sp. z o.o.	2017	–	–	–	–
	2016	8	–	7	–
PBG ERIGO PROJEKT Sp. z o.o. PLATAN HOTEL SKA	2017	37	–	7	–
	2016	38	–	8	–
PBG DOM Sp. z o.o.	2017	–	–	5	–
	2016	–	–	–	–
Jednostki zależne:					
PGL-DOM Sp. z o.o.	2017	11	31	–	13
	2016	–	31	–	1
RAFako Engineering Sp. z o. o.	2017	459	4 553	850	1 010
	2016	631	3 262	1 046	2 176
RAFako Engineering Solution doo.	2017	–	653	–	–
	2016	–	1 173	–	2
RAFako Hungary Sp. z o.o.	2017	–	–	–	1
	2016	–	–	310	3
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.	2017	33	4 575	6	1 219
	2016	24	5 530	6	1 364

Podmiot powiązany		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku/30 czerwca 2016 roku</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku/30 czerwca 2016 roku</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2017 roku/31 grudnia 2016 roku</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2017 roku/31 grudnia 2016 roku</i>
E001RK Sp. z o.o.	2017	3	120	1	24
	2016	3	120	–	25
E003B7 Sp. z o.o.	2017	1 150	–	14 122	–
	2016	148	–	11 109	10
RENG-Nano Sp. z o.o.	2017	6	–	–	–
	2016	–	–	–	–
Podmioty powiązane osobowo:					
Fundacja PBG	2017	–	220	–	–
	2016	–	128	–	–
SWGK CONSULTING Sp. z o.o.	2017	–	13	–	–
	2016	–	59	–	–
Mostostal Energomontaż Gliwice S.A.	2017	–	–	–	57
	2016	–	–	–	102
Corporate Finance & IT Sp. z o.o.	2017	–	–	–	–
	2016	121	–	27	–
BPIL Grzegorz Kiczor	2017	–	15	–	–
	2016	–	–	–	37
Dwór w Smółsku	2017	–	120	–	25
	2016	–	80	–	25
SWGK Księgowość Sp. z o.o.	2017	–	100	–	123
	2016	–	–	–	–
Przedsiębiorstwo Inżynieryjne Czwiertnia Sp. z o.o.	2017	–	–	359	–
Miko-Tech Sp. z o.o.	2017	–	48	–	28
	2016	6	3 201	–	233

27. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Spółka nie publikowała prognoz na 2017 rok.

28. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. zostali zaprezentowani w 28 dodatkowej notce objaśniającej do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku.

29. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od dnia przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego

	Nazwa spółki	Stan na 15.05.2017	Zwiększenia stanu posiadania	Zmniejszenia stanu posiadania	Stan na 7.09.2017
Osoba zarządzająca					
Edward Kasprzak Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	2 000	–	–	2 000
Osoba nadzorująca					
	–	–	–	–	–

30. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca zdarzenia, które miałyby istotny wpływ na wynik finansowy Spółki.

W dniu 26 lipca 2017 roku zarząd Spółki przekazał w trybie opóźnionym informację poufną w przedmiocie prowadzonej analizy możliwych źródeł dofinansowania. Mając na uwadze rozwój Spółki, Zarząd podjął decyzję o analizie możliwych źródeł finansowania, rozważając zarówno finansowanie dłużne, jak i kapitałowe. Na tym etapie wszystkie opcje będą rozważane, w tym poszukiwanie dla Spółki inwestora zainteresowanego dokapitalizowaniem Spółki w zamian za jej akcje. Zdaniem zarządu RAFAKO S.A. wzmocnienie finansowe umożliwi dalszy stabilny rozwój Spółki oraz jej konkurencyjność. Żadne decyzje związane z wyborem konkretnej opcji, jak i inwestora nie zostały dotychczas podjęte i nie ma pewności, czy i kiedy taka decyzja zostanie podjęta w przyszłości. Decyzja o opóźnieniu informacji poufnej została podjęta przez Zarząd Spółki w dniu 6 czerwca 2017 roku. Zarząd Spółki zdecydował się utajnić informację poufną ze względu na fakt, iż natychmiastowe ujawnienie informacji poufnej mogło negatywnie wpłynąć na wynik prowadzonych rozmów z potencjalnymi inwestorami/ kredytodawcami Emitenta, oraz ze względu na potencjalne zagrożenie wywierania wpływu na przebieg rozmów przez podmioty konkurencyjne, jak i wywierania nacisków przez opinię publiczną, co stanowiło bezpośrednie ryzyko naruszenia prawnie uzasadnionego interesu Spółki. W wyniku zawarcia w dniu 26 lipca 2017 roku przez RAFAKO S.A. listu intencyjnego z Funduszem Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym Aktywów Niepublicznych („FIPP FIZ AN”) oraz Polskim Funduszem Rozwoju S.A. („PFR”) (dalej również jako „Strony”) („List intencyjny”), przesłanka związana z ryzykiem naruszenia słusznego interesu Spółki zdezaktualizowała się, wobec czego, Zarząd Spółki zdecydował się podać informację poufną do publicznej wiadomości.

Jednocześnie w nawiązaniu do powyższego, Zarząd Spółki przekazał do publicznej wiadomości, w trybie art. 17 ust. 1 MAR informację poufną o podpisaniu w dniu 26 lipca 2017 roku przez RAFAKO S.A. z FIPP FIZ AN oraz PFR Listu intencyjnego. Zawierając List intencyjny, PFR i Spółka wyraziły wolę podjęcia współpracy w celu realizacji wspólnych strategicznych projektów, z zastrzeżeniem, iż zakres i szczegółowe aspekty ewentualnej współpracy zostaną uregulowane w odrębnych umowach dotyczących poszczególnych przyszłych potencjalnych projektów. Ponadto, FIPP FIZ AN i Spółka wyraziły wolę podjęcia działań zmierzających do umożliwienia podjęcia przez FIPP FIZ AN i Spółkę ewentualnych decyzji co do charakteru, struktury i trybu inwestycji w Spółkę („Inwestycja”). Zarząd Spółki jednocześnie wskazuje, iż na chwilę podpisania Listu Intencyjnego, fakt dokonania Inwestycji, jak również jej zakres, cel oraz stopień zaangażowania FIPP FIZ AN nie są jeszcze określone pomiędzy Stronami, a wszystkie dotychczasowe ustalenia mają charakter ogólny i niewiążący. Zawarcie Listu intencyjnego jest kolejnym etapem wyżej opisanej analizy możliwych sposobów dofinansowania Spółki.

Dnia 26 lipca 2017 roku Zarząd RAFAKO S.A. zwołał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A., które odbyło się w dniu 29 sierpnia 2017 roku o godzinie 12:00 w siedzibie Spółki w Raciborzu przy ul. Łąkowej 33. Dnia 29 sierpnia 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło decyzję o zarządzeniu przerwy w obradach do dnia 12 września 2017 roku do godziny 12:00.

W dniu 16 sierpnia 2017 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o wyborze przez PT. PLN (PERSERO), JALAN TRUNOJOYO BLOK M I/135, KEBAYORAN BARU, JAKARTA 12160, INDONESIA oferty konsorcjum - w skład którego wchodzi RAFAKO S.A. oraz firma PT. Rekayasa Industri jako Lider Konsorcjum („Konsorcjum”) – jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie „Budowa dwóch bloków parowych opalanych węglem w Indonezji na wyspie Lombok (2x50 MW)”. Wartość oferty Spółki to 70 290 000,00 EUR (tj. około 295 mln złotych) netto co stanowi około 35% wartości oferty Konsorcjum. Termin realizacji wynosi 39 miesięcy. Elementem oferty był pakiet finansowania Zamawiającego, który został przygotowany w oparciu o podmioty z Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju (Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych i Bank Gospodarstwa Krajowego). Wobec powyższego Spółka w składzie Konsorcjum rozpocznie rozmowy dotyczące ustalenia zapisów umowy na realizację ww. inwestycji, nie wcześniej niż po upływie 3 dniowego okresu przeznaczanego na składanie protestów. Ze względu na możliwość składania protestów przez innych uczestników przetargu, Spółka nie posiada informacji o tym, czy i kiedy zostanie zawarta umowa na realizację ww. inwestycji.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 7 września 2017 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 7 września 2017 roku.

Podpisy:

7 września 2017 roku Agnieszka Wasilewska-Semail Prezes Zarządu

7 września 2017 roku Krzysztof Burek Wiceprezes Zarządu

7 września 2017 roku Jarosław Dusiło Wiceprezes Zarządu

7 września 2017 roku Edward Kasprzak Wiceprezes Zarządu

7 września 2017 roku Tomasz Tomczak Wiceprezes Zarządu

7 września 2017 roku Jolanta Markowicz Główny Księgowy -
osoba odpowiedzialna
za prowadzenie ksiąg
rachunkowych